

A 1734/välfärd

Tekijä Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Jäsenehdotus pakollisesta sovittelusta huoltajien erotilanteessa

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että Pohjoismaissa otetaan käyttöön pakollinen sovittelu erotilanteessa silloin, kun huoltajilla on alaikäisiä lapsia.

että järjestetään pakollista sovittelua erotilanteessa käsittelevä seminaari tai vaihtoehtoisesti konferenssi, jotta Pohjoismaat voivat oppia toistensa kokemuksista.

Taustaa

Nuorten kokemat mielenterveyden ongelmat lisääntyvät Pohjoismaissa, etenkin Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Tämä käy ilmi nuorten terveyttä ja työelämään sopeutumista käsittelevästä *Unga in i Norden* -raportista. Tutkimuksessa nuoret antavat myös vastauksia kysymykseen: "Mistä luulet sen johtuvan, että voit huonosti?" Syiksi mainitaan yksinäisyys, ystävien puute, turvattomat kotiolosuhteet sekä luottamuksen puute aikuisia kohtaan. Monet nuoret kokevat myös stressiä, suorituspaineita ja joukkoon kuulumattomuuden tunnetta. Koulunkäynnin varhain keskeyttäneet ovat usein kokeneet kiusaamista ja loukkaavaa kohtelua.

Mielenterveyden ongelmiin on monia syitä, mutta tärkeää on löytää erilaisia keinoja niiden vähentämiseksi. Hyvät kotiolosuhteet luovat tärkeän perustan sille, että nuori voi hyvin ja tuntee olonsa turvalliseksi. Olennaista on, että nuoret voivat tuntea luottavansa aikuisiin ja pyytää apua voidessaan huonosti. Jos näin ei ole, esimerkiksi itsetuhoisen käyttäytymisen riski kasvaa. Vanhempien erotilanteessa saattaa syntyä konflikteja, jotka vaikuttavat kielteisellä tavalla lasten hyvinvointiin. Norjassa on lasten hyvinvoinnin huomioimiseksi ja perheessä esiintyvien jännitteiden vähentämiseksi otettu käyttöön pakollinen sovittelu eroamassa oleville huoltajille, joilla on alle 16-vuotiaita lapsia. Norjan kokemukset ovat hyviä, ja niin ovat myös Ruotsissa tehdyistä kokeiluista saadut tulokset.

Pakollinen sovittelu tarkoittaa sitä, että vanhemmat käyvät asiantuntijan johdolla strukturoidun keskustelun, jossa pyritään löytämään lapsen kannalta parhaat ratkaisut. Tavoitteena on, että huoltajat pääsevät yhteisymmärrykseen siitä, miten huolta-

juus järjestetään. Pakollinen sovittelu erotilanteessa voi auttaa vähentämään sekä huoltajien välisten konfliktien määrää että niiden vakavuutta. Tämä puolestaan vaikuttaa myönteisesti lapsen ja muun perheen hyvinvointiin.

Huoltajien väliset konfliktit kasvattavat myös yhteiskunnan kustannuksia ja vievät sosiaalipalvelujen resursseja.

On tärkeää ehkäistä konflikteja ja tilanteita, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti nuorten henkiseen hyvinvointiin. Pakollinen sovittelu erotilanteessa, johon liittyy alaikäisiä lapsia, voi auttaa vanhempia sopimaan huoltajuuden järjestämisestä ennen kuin tilanne tulee tai vähentämään ja ratkaisemaan konflikteja.

Reykjavikissa 19. syyskuuta 2017

Annette Lind (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Eva Sonidsson (S)
Gunvor Eldegar (A)
Irene Johansen (A)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kjell-Idar Juvik (A)
Kåre Simensen (A)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Odd Omland (A)
Oddný Harðardóttir (A)
Orla Hav (S)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)